

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Найважливішими завданнями реформування системи освіти в Україні є підготовка освіченої, творчої особистості та формування її фізичного й морального здоров'я. Сьогодні в умовах активного впровадження у КНЕУ імені Вадима Гетьмана Болонських ініціатив особливої актуальності набуває удосконалення сучасних педагогічних технологій, таких як комп'ютерне та дистанційне навчання, навчання із залученням інтерактивних методик, навчання за технологією тренінгу, вимоги до випускників, докорінно змінюють навчальні методики. Вже намітився перехід від авторитарної педагогіки до гуманістичного розвитку особистості, від накопичення знань — до вміння оперувати знаннями, від «одноразової» освіти — до безперервної, від поточної організації навчання — до індивідуальної. *Нова парадигма освіти* обумовила оновлення фахової освіти, перехід до нової системи правил.

Безперечно, на сучасному етапі неможливо викладати дисципліни традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться викладач, а студенти мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на лекціях або звітують на семінарських і практичних заняттях, виконують контрольні завдання, складають заліки, іспити, одержують оцінки за ті знання і навички, які набули у процесі навчання.

Дисципліна «Міжнародні стратегії економічного розвитку» є однією із загальних дисциплін управлінського напрямку на магістерському рівні та відіграє важливу роль у підготовці сучасних менеджерів-управлінців. Важливим елементом навчального процесу завжди були впровадження інтерактивних методик у викладання саме фахових дисциплін, що дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Студент стає співавтором лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до студента, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості. Опанувати сучасні технології прийняття управлінських рішень, формувати комунікативну компетентність, навички роботи та керівництва групою, застосовувати основні

функції менеджменту для організації роботи найкраще допоможуть саме інтерактивні методи навчання. Їх використання можливе і на всіх видах аудиторних занять, і в самостійній роботі студента.

Планування практичних занять із застосуванням інтерактивних методів навчання передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- *інтенсивне використання самостійної роботи студента* (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних завдань, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінка управлінських якостей та здібностей тощо);

- *використання методу конкретної ситуації* з метою пояснення нових теоретичних положень теми;

- *активне використання технічних засобів навчання*, зокрема відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач. У розробці відеоматеріалів до ситуаційних завдань можуть допомогти студенти-магістри;

- *дотримання жорсткого регламенту*: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанта вирішення проблеми, на дискусію;

- *впровадження принципу нормування*: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;

- *дотримання умов недостатньої визначеності*. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів «діяти за обставинами»;

- *використання різних рольових функцій* для аналізу конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, останні можуть виконувати ролі «опонента», «оптиміста або песиміста», «провокатора», «реаліста» та ін.;

- *активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії* студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруги у відносинах між емоційними й амбіційними членами групи;

- *впровадження принципу прямого звертання*: активізація й залучення до обговорення за допомогою запитань: «Як би Ви вчинили в такому випадку?», «Яка Ваша думка про таку ситуацію?», «Чи потрапляли Ви у схоже становище?»

Таким чином, порівняно з традиційним, в інтерактивному навчанні змінюється сама роль викладача. Він поступається своєю

активною роллю не тільки керує ігровим процесом навчання та розвитку студентів, а й через співорганізацію взаємодії учасників створює умови для їх ініціативи й творчого пошуку ефективних рішень у конкретних ситуаціях.

У результаті, плануючи підготовку до занять, викладач повинен переосмислити як методикау їх проведення, так і навчальні завдання, які мають бути орієнтовані на результати. Проблема полягає в умінні визначити, підібрати, організувати навчання таким чином, щоб зацікавити студентів своєю методикою викладання. Для цього необхідно поєднувати різні види занять, застосовуючи не лише традиційні лекційні та семінарські, а й комп'ютерні та відео можливості, які стають все більш доступними.

О. В. Данніков, канд. екон. наук, доц.,
кафедра маркетингу

МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Система вищої освіти удосконалюється під впливом історичних, політичних, соціально-економічних, географічних, демографічних, міжнародних чинників, функціонування якої на загальнодержавному та регіональному рівнях регламентується законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими нормативно-правовими актами і спрямовується на підвищення інтелектуального потенціалу держави та забезпечення права доступу громадянам до здобуття якісної вищої освіти в контексті інтеграції у європейський та світовий освітній простір.

Архітектура вищої освіти досить ускладнена і потребує за умов динамічних змін зовнішнього та внутрішнього середовища радикальних, рекомбінаційних та модифікаційних інновацій, спрямованих на здобуття або утримання вищими навчальними закладами позицій лідера, досягнення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, ефективності управління, задоволення потреб споживачів освітніх послуг. Фундаментом є вищі навчальні заклади різних рівнів акредитації та типів, які розподіляються на загальнодержавному та регіональному рівнях за формами власності.

Кожний вищий навчальний заклад має власне ресурсне забезпечення (фінансове, матеріальне, кадрове, інформаційне, органі-